

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

(ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત)

“જ્યોર્તિમય” પરિસર,
સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે,
છારોડી, અમદાવાદ-382 481

E-mail: feedback@baou.edu.in

Website : www.baou.edu.in

સત્રીયકાર્ય ઓગષ્ટ – 2017

સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ

બી.એ. પ્રથમ વર્ષ

ઈતિહાસ પેપર-01

પ્રાચીન ભારતનો ઈતિહાસ

(પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળથી

ઈ.સ.પૂર્વેની ચોથી સદી સુધી)

અભ્યાસકેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ

30/04/2018

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્ર,

બી.એ.અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા બદલ આપને અમારા વતી ખૂબ ખૂબ અભિનંદન. આપ દૂરવર્તી શિક્ષણમાં અભ્યાસ કરી રહ્યા છો જેમાં આપની ઉપર અધ્યાપકનું કોઈ અંકુશ નથી. આ પદ્ધતિમાં આપને સ્વંય અનુશાસન અપનાવવું જરૂરી છે. આપને આપના વિષયની કેડીટ અનુસાર આ વિષયમાં દૈનિક 2 કલાક સમય ફાળવવો આવશ્યક છે.

સ્વાધ્યાયકાર્યનું ફોર્મેટ એ આપની સત્રાંત પરીક્ષાના ફોર્મેટ પ્રમાણે જ રાખવામાં આવેલ છે, જેથી અમારી પરીક્ષાની તૈયારી અર્થે યોગ્ય સમજ માટે સ્વાધ્યાયકાર્ય ખૂબ ઉપયોગી છે. સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપને મળેલી અભ્યાસ-સામગ્રીમાંથી સીધા જ કોપી કરવાના નથી, આપ જે વાંચન કરો છો, જે સમજો છો, તે આપની પોતાની ભાષામાં લખવાનું રહેશે.

સ્વાધ્યાયકાર્યનું પુનઃમૂલ્યાંકન થતું નથી જો કોઈ વિષયના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં ઓછા ગુણ હોય તા ફરીથી લખેલું સ્વાધ્યાયકાર્ય સ્વિકારવામાં આવશે નહીં. જેથી આપ પ્રથમ વખતે જ વ્યવસ્થિત જવાબો લખી જમા કરાવશો. જેથી સારામાં સારા ગુણ મેળવી શકશો અને ઉત્તમ પરિણામ પ્રાપ્ત કરી શકશો.

ખૂબ ખૂબ શુભકામનાઓ સહ,

સ્વાધ્યાયકાર્ય વિભાગ

અગત્યની સૂચનાઓ

- સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવવાની છેલ્લી તારીખ: **30/04/2018** છે, તો આ સમય મર્યાદામાં આપે સ્વાધ્યાયકાર્ય લખી જમા કરાવવું જરૂરી છે.
- સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવતી વખતે તેની રસીદ લેવી ફરજિયાત છે. જેથી ભવિષ્યમાં સ્વાધ્યાયકાર્યને લગતી કોઈ પૂછપરછ કરવી હોય તેના ઉકેલમાં રસીદ રજૂ કરી શકાય.
- તમારા ચેક થઈ ગયેલા સ્વાધ્યાયકાર્ય તમારી સત્રાંત પરીક્ષા પહેલા જ કેન્દ્ર પર રસીદ બતાવી પરત લેવા જેથી પરીક્ષાના વાંચન અર્થે પણ તેને ઉપયોગમાં લઈ શકાય.
- બી.એ./બી.કોમ. અભ્યાસક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં પાસ થવા માટે **11** ગુણ લાવવા જરૂરી છે, જો તેનાથી ઓછા ગુણ હોય તો તે સ્વાધ્યાયકાર્યમાં વિદ્યાર્થી નપાસ માનવામાં આવશે, અને તે સ્વાધ્યાયકાર્ય નવા સત્રનું મેળવીને ફરીથી લખવાનું રહેશે.
- સ્વાધ્યાયકાર્યના ગુણ વગર ફાઈનલ માર્કશીટ મેળવી શકાશે નહીં.
- લખેલા સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવતી વખતે તેની સાથે સ્વાધ્યાયકાર્યનું પ્રશ્નપત્ર ફરજિયાત જોડવું.
- આ પછીનું પેજ વિદ્યાર્થીએ પ્રિન્ટ કાઢી તેમાં માંગેલ માહિતી ભરી લખેલા સ્વાધ્યાયકાર્યના પ્રથમ પેજ ઉપર લગાવવું.

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
અમદાવાદ

અભ્યાસક્રમનું નામ : એફ.વાય.બી.એ.

પાઠ્યક્રમનું નામ : પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ

નોંધણીનંબર : _____

અભ્યાસકેન્દ્રનું નામ : _____

નામ : _____

અભ્યાસકેન્દ્ર કોડ નં. : _____

સરનામું : _____

_____

_____

મોબાઈલ નંબર : _____

ઈ-મેઈલ : _____

વિદ્યાર્થીની સહી : _____

તારીખ : _____

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

અમદાવાદ

અભ્યાસક્રમ : બી.એ. પ્રથમ વર્ષ

ઈતિહાસ પેપર-01

પાઠ્યક્રમ : પ્રાચીન ભારતનો ઈતિહાસ

(પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળથી ઈ.સ.પૂર્વેની ચોથી સદી સુધી)

સત્રીયકાર્ય ઓગસ્ટ 2017

કુલ ગુણ-30

ઉત્તીર્ણ થવાનું ધોરણ: 11ગુણ

વિભાગ-ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોનો જવાબ 800 શબ્દોમાં આપો. (8×1=8)

(1) હડપ્પન સંસ્કૃતિના અગત્યના કેન્દ્રો અને તેની ભૌતિક લાક્ષણિકતાઓ વિશે ચર્ચા કરો.

અથવા

(1) પ્રાચીન પથ્થર યુગની અને મધ્ય પાષાણયુગની અવસ્થાની સમજૂતી આપો.

વિભાગ -ખ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ 400 શબ્દોમાં લખો (ગમે તે બે) (4×2=8)

(1) હડપ્પન સંસ્કૃતિનો સમયગાળો જણાવો.

(2) ગૌતમ બુદ્ધના ઉપદેશો વિષે સવિસ્તારથી ચર્ચા કરો.

(3) ચિત્રિત ભૂખરા વાસણોની સંસ્કૃતિ વિષે સમજૂતી આપો.

વિભાગ - ગ નીચે આપેલાની પ્રશ્નોની 300 શબ્દોમાં નોંધ લખો (ગમે તે ત્રણ) (3×3=9)

(1) જૈન ધર્મના ઉદભવ વિશે ટૂંકનોંધ લખો.

(2) આદ્યવૈદિક સમાજના ઈતિહાસ જાણવાના સાધન તરીકે સાહિત્યિક અને પુરાતત્વીય સ્ત્રોતો વિષે માહિતી આપો.

(3) સોળ મહાજન પદોના નામ અને તેમની રાજધાની જણાવો.

(4) હડપ્પન સભ્યતાના લોકોની પોશાકની શૈલી, ભાષા તથા લીપી વિશે સમજૂતી આપો.

વિભાગ- ઘ નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.

- (1) જૈન પરંપરા પ્રમાણે ત્રેવીસમા તીર્થંકર _____ હતા.
- (2) સૌથી જુનો વેદ _____ છે.
- (3) બુર્ઝહોમ નામે નૂતન પાષાણ સંસ્કૃતિ _____ ખીણની છે.
- (4) ઈતિહાસ _____ વગર મોટા પ્રમાણમાં અધૂરો છે.
- (5) ઈ.સ.1872માં હડપ્પા નામના ગામની મુલાકાત વિખ્યાત પુરાતત્વવિદ્ _____ એ લીધી
- (6) જનપદ અને મહાજનપદ સમયમાં વ્યક્તિગત કુટુંબના વડા અને જમીનના માલિક _____ કહેવાતા.
- (7) જોર્વે સંસ્કૃતિ _____ ભૌગોલિક પ્રદેશમાં હતી.
- (8) હડપ્પન સભ્યતાનો બહુ જાણીતો કલાનો નમૂનો એવી ધાતુની નૃત્ય કરતી નગ્ન આકૃતિ _____ પ્રદેશથી પ્રાપ્ત થઈ છે.
- (9) વેદ સમયમાં ટોળી માટે _____ શબ્દ વપરાતો.
- (10) NBP સંસ્કૃતિના મધ્ય તબક્કામાંથી ચાંદીના _____ સિક્કાઓ મળ્યા છે.
- (11) મોહે જો દરોનો અર્થ _____ થાય છે.